

ΤΑ ΝΕΑ ΤΗΣ ΚΟΥΚΟΥΒΑΓΙΑΣ

Ιούνιος & Ιούλιος 2023 – Τεύχος 69

Editorial

Με καλοκαιρινή διάθεση, ανάμεσα σε δουλειά, διάβασμα, εξετάσεις, Μεγάλα Παιχνίδια και εργαστήρια για την Κατασκήνωση που πλησιάζει, θα πρέπει να αναζητήσουμε τον προσωπικό μας χρόνο.

Να ακούσουμε τη μουσική που μας αρέσει...
Να χαλαρώσουμε με ένα νέο βιβλίο από τα πολλά αδιάβαστα που έχουμε στο ράφι της βιβλιοθήκης μας...
Να δούμε μια νέα ή μια παλιά ταινία...
Να βγούμε με φίλους...
Να καθίσουμε στην ακρογιαλιά ή σε μια βουνοκορφή και να αγναντεύσουμε το άπειρο...
Να κάνουμε ένα μικρό ή μεγαλύτερο ταξίδι...
Να ονειρευτούμε...
Να ζήσουμε στιγμές!!

Καλό καλοκαίρι!

Με Οδηγικούς χαιρετισμούς
Αφροδίτη Νιφόρου
Έφορος Κλάδου Πουλιών

Περιεχόμενα

Ιδέες... Ιδέες... Και πάλι Ιδέες...	2
Παιχνίδια	4
Αν σε ρωτούσαν	5
Ιστορίες από την караβάνα	6
Το μήνυμα του μήνα	7
Είσαι για... Συγκέντρωση;	8
Εργαστήρια	11

ΚΛΑΔΟΣ ΠΟΥΛΙΩΝ

**ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ ΔΩΡΕΑΝ**

Σώμα Ελληνικού Οδηγισμού
Ξενοφώντος 10, 105 57 Αθήνα
Τηλ.: 210-3236548,
210-3235794
Φαξ: 210-3235526
www.seo.gr - seo@seo.gr

Κλάδος Πουλιών
kladospoulion@seo.gr
[Facebook](#) | [Youtube](#) | [Βοήθημα](#)

Επιμέλεια Τεύχους:

Αλεξάνδρα Βρετού,
Αριάδνη Γιαννακού,
Έλενα Κουβαρά,
Ευαγγελία Μακρή,
Αφροδίτη Νιφόρου,
Κατερίνα Τσεκούρα.

Στο τεύχος αυτό συνεργάστηκε
επίσης η Γιαννούλα Κοκκολιού.

Σελιδοποίηση: Fine View

Ιδέες... Ιδέες... Και πάλι Ιδέες...

Η 3η Ιουνίου έχει οριστεί από τον ΟΗΕ ως **Παγκόσμια Ημέρα Ποδηλάτου** (World Bicycle Day). Η απόφαση ελήφθη στις 12 Απριλίου 2018 από την γενική συνέλευση του διεθνούς οργανισμού, κατόπιν μιας διεθνούς εκστρατείας από τους λάτρεις του ποδηλάτου. Τι πιο ωραίο και απλό να επισκεφτείτε με τα Πουλιά ένα πάρκο, κρατώντας τις ισορροπίες των εσωτερικών και εξωτερικών συγκεντρώσεων, με τα ποδήλατά σας, δημιουργώντας ένα Μεγάλο Παιχνίδι γεμάτο γνώση, παιχνίδι και ασφάλεια;

Η **Παγκόσμια Ημέρα Ωκεανών** (World Ocean Day) γιορτάζεται κάθε χρόνο από το 1992 στις 8 Ιουνίου. Οι ωκεανοί καταλαμβάνουν πάνω από το 70% της επιφάνειας της Γης και έχουν συνδεθεί, από αρχαιοτάτων χρόνων, με την ανθρώπινη εξέλιξη.

Ένα επιδαπέδιο παιχνίδι ή επιτραπέζιο αν δεν έχετε υλικά, χρόνο ή αρκετές καλλιτεχνικές ικανότητες, με ερωτήσεις σχετικές με την αναγκαιότητα των ωκεανών, την αξία τους, την βιοποικιλότητά τους και άλλες σχετικές πληροφορίες, μπορούν να αποτελέσουν όμορφη ιδέα για συγκέντρωση, ευαισθητοποιώντας παράλληλα Πουλιά και Στελέχη!

Κάθε χρόνο στις 15 Ιουνίου, γιορτάζεται η **Παγκόσμια Ημέρα Ανέμου** (World Wind Day) για την ευαισθητοποίηση του παγκόσμιου κοινού σχετικά με τις ωφέλειες που προκύπτουν για το περιβάλλον από τη χρήση της αιολικής ενέργειας. Σκεφτείτε μία συγκέντρωση που να βασίζεται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (προφανώς αφού δώσετε κάπως στο Μεγάλο Παιχνίδι, την απαραίτητη γνώση) και το αποκορύφωμα του παιχνιδιού να αποτελέσει ένα κουίζ γνώσεων στο word-wall.

Μια ωραία ιδέα για εξωτερική συγκέντρωση θα μπορούσε να είναι μία βόλτα στη θάλασσα για αυτοσχέδιο σερφ. Ίσως ένα προπονητής ή ειδικός να ενίσχυε τον χαρακτήρα της συγκέντρωσης. Μέρα γιορτής για τους κυματοδρόμους (σέρφερ) όλου του κόσμου, αλλά και μέρα οικολογικής προσφοράς. Σε πολλές χώρες οι λάτρεις του αθλήματος συμμετέχουν σε προγράμματα καθαρισμού των ακτών και προστασίας της αειφορίας του θαλασσιού περιβάλλοντος. Η **Παγκόσμια Ημέρα Κυματοδρομίας** καθιερώθηκε το 2004, με πρωτοβουλία του περιοδικού Surfing Magazine και της οικολογικής οργάνωσης The Surfrider Foundation, και εορτάζεται κάθε χρόνο ανήμερα του θερινού ηλιοστασίου (21 Ιουνίου και 20 Ιουνίου τα δίσεκτα χρόνια).

Η **Ημέρα Αστεροειδών** (Asteroid Day) καθιερώθηκε με τη σχετική διακήρυξη που υπέγραψαν περισσότεροι από 100 αστροναύτες, επιστήμονες και καλλιτέχνες και διοργανώνεται κάθε χρόνο στις 30 Ιουνίου. Τα Νυχτερινά Παιχνίδια είναι ο καλύτερος τρόπος για να εξοικειωθούν τα

Πουλιά με το σκοτάδι, να προσαρμόσουν την όρασή τους και να οξύνουν τις ικανότητές τους, ενώ παράλληλα μπορούν να μάθουν πολλά πράγματα για τους αστεροειδείς. Μπορείτε να το προσαρμόσετε σε κάθε ιδέα, που βασίζεται η εκδρομή σας. Ίσως ένα μαύρο χαρτόνι με λευκό φωσφορίζοντα μαρκαδόρο ή η χρήση αναμένων ρεσώ να σας δώσουν έμπνευση για να υλοποιήσετε το νυχτερινό παιχνίδι, στολίζοντάς το με αστεροειδείς!

Καλή Διασκέδαση....

Πηγή: <https://www.sansimera.gr/worldays/261>

Ψάξτε

Ένα απλό γνωστό παιχνίδι παρατηρητικότητας που όμως, με λίγη φαντασία και εφευρετικότητα, θα γίνει αγνώριστο και θα σας δώσει δεκάδες καινούργια.

Μπορεί να παιχθεί κατά Φωλιές ή και ατομικά. Στην φύση, στην αυλή της Εστίας σας ή στο τετράγωνο γύρω από αυτήν.

Συγκεντρώνετε 8-10 αντικείμενα από η φύση (χωρίς να βλάψετε φυτά ή ζώα). Π.χ, πετραδάκια, κώμα διαφορετικών χρωμάτων, ξυλάκια, ξερά χόρτα, σπόρους κ.α. Τα Πουλιά τα παρατηρούν επί 1 λεπτό και μετά ψάχνουν για πιστά αντίγραφα τους. Στο τέλος συγκρίνετε, όλοι μαζί, τα πρωτότυπα με όσα μαζεύτηκαν, και βλέπετε ποιά μοιάζουν περισσότερο μεταξύ τους.

Μπάσκετ στο Σμήνος

Αυτοσχέδιες “μπασκέτες” μπορείτε να φτιάξετε με τρία χαρτονένια, βαθειά κουτιά, όπως αυτά των παπουτσιών, που τοποθετούμε χάμω, σε μια απόσταση περίπου δύο μέτρων από τα Πουλιά, το ένα πιο μακριά από το άλλο. Δίνουμε στο κάθε κουτί μια βαθμολογική αξία, (όσο μικρότερο, τόσο μεγαλύτερη η αξία), που την γράφουμε με ζωηρό χρώμα επάνω του. Τώρα, τα παιδιά, το καθένα με τη σειρά του, θα δοκιμάσουν να ρίξουν μέσα σ’ αυτά πέντε “μπάλες”. Αυτές μπορεί να είναι μικρά σακκουλάκια με ρύζι, μεγάλα κουμπιά ή άλλα ομοιόμορφα μεταξύ τους, αντικείμενα (όχι όμως μπάλες γιατί αναπηδούν). Μετά μετράμε τους βαθμούς και η βαθμολογία γίνεται ατομικά ή κατά Φωλιές.

Και σε αυτό το παιχνίδι μπορείτε να βρείτε πολλές, διασκεδαστικές παραλλαγές.

Αν σε ρωτούσαν...

Η χρονιά σιγά σιγά τελειώνει, ο καιρός ζεσταίνει, οι συγκεντρώσεις έχουν μια καλοκαιρινή αύρα και ταυτόχρονα μια αίσθηση ανυπομονησίας... Η κατασκήνωση πλησιάζει!! Είναι οι μέρες, που όλοι μαζί θα ζήσουμε μέσα στην φύση, ή δίπλα στην θάλασσα, κάτω από τα αστέρια τον δικό μας μύθο!

Αν σε ρωτούσαν λοιπόν... τι σημαίνει κατασκήνωση για εσένα;

Η κατασκήνωση δίνει ευκαιρία στα Πουλιά να αναπτύξουν τις δυνατότητές τους, να αλληλοεπιδράσουν και να δημιουργήσουν φιλίες με άλλα παιδιά της ηλικίας τους. Εκεί μαθαίνουν να αγαπούν και να σέβονται την φύση, να συνεργάζονται και να αυτοδιοικούνται μέσα στις φωλιές τους. Όλα αυτά όμως δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν, χωρίς όλους εμάς: τα Στελέχη. Εμάς, που πολλούς μήνες πριν την κατασκήνωση, δημιουργούμε νέους κόσμους από την αρχή, σκεφτόμαστε ιδέες, παιχνίδια, ασχολούμαστε με θέματα προγραμματικά, λειτουργικά και τόσα άλλα. Δημιουργούμε, όλοι μαζί, μια ομάδα ικανή, δεμένη, δυναμική, δημιουργική, και πάνω από όλα έτοιμη για μια αξέχαστη κατασκήνωση τόσο για τα Πουλιά όσο και για εμάς.

Και αν αναρωτιέσαι ακόμα τι θα κάνεις φέτος το καλοκαίρι... η κατασκήνωση είναι πάντα η απάντηση!

Ιστορίες από την Καραβάνα...

Η πιο φωτεινή κατασκήνωση... ακόμα και χωρίς ρεύμα

Τα σακίδια έτοιμα και φύγαμε για το Κάστρο της Σκιάθου.

Το πιο απομακρυσμένο σημείο από τον ανθρώπινο πολιτισμό.

Εκεί που μέχρι σήμερα έχουν ζωή οι μνήμες που μας άφησε κληρονομιά ο κυρ.
Αλέξανδρος.

Κάτω από κάθε πέτρα και μια ιστορία του Παπαδιαμάντη.

Εκεί έκανα το πρώτο μου Χαρούμενο Δάσος.

Το «Φ» σημείο.

Οι μέρες κύλησαν όμορφα αν και η ζέστη έλιωνε τα πλακόστρωτα της εκκλησίας που
μας φιλοξενούσε στον περίβολό της.

Το παγωμένο νερό της πηγής, που έτρεχε ασταμάτητα στη χτιστή βρύση, ήταν ό,τι πιο
δροσερό υπήρχε στον περιβάλλοντα χώρο.

Εκεί απλώναμε τα φρούτα και τα λαχανικά μας για να είναι πιο δροσερά.

Λίγο πριν πέσει το σκοτάδι, άναβαν οι κατασκηνωτικές λάμπες, ενώ ο ήλιος του
Ιουνίου μας έκανε τη χάρη και καθυστερούσε όσο περισσότερο μπορούσε να σβήσει
από τον ορίζοντα το στερνό του φως. Σαν να περίμενε να μαζευτούμε πρώτα στον
κύκλο της ψυχαγωγίας και μετά να σβήσει τα φώτα της «πλατείας».

Με την απουσία του ρεύματος, απουσίαζε και οτιδήποτε κρύο.

Ακόμα κι αν υπήρχε κάτι που χαλούσε εκτός ψυγείου, βρίσκαμε έναν λόγο να το
καταναλώσουμε αμέσως....

Οι έξι νύχτες πέρασαν με το φεγγάρι να φωτίζει τις βραδιές, το εκκλησάκι με τα

Ιστορίες από την καραβάνα...

καντήλια του να αστραποβολεί στο κέντρο της κατασκήνωσης και το κρύο νερό της πηγής, με μεγάλη υπευθυνότητα, να δροσίζει τα καλούδια μας.

Και έφτασε η ώρα να αποχαιρετήσουμε το «Φ» σημείο.

Οι σκηνές μαζεμένες, οι αποσκευές έτοιμες να φορτωθούν στο μικρό λεωφορείο της επιστροφής και τα Πουλιά στον τελευταίο κύκλο της αξιολόγησης.

Στην ερώτηση «Τι σας έλειψε περισσότερο στην διάρκεια της κατασκήνωσης;» οι απαντήσεις είχαν μεγάλη ποικιλία:

- Η μαμά
- Το στρώμα μου
- Η τουαλέτα μου
- Το σκυλάκι μου
- Οι πατάτες της γιαγιάς
- Η αγαπημένη μου εκπομπή.

Κανένα, μα κανένα Πουλί, δεν είπε για το φώς.

Έτσι λοιπόν δεν άντεξα και ρώτησα αν έλειψε σε κανέναν το ρεύμα.

Όλα τα Πουλιά με ένα στόμα μια φωνή είπαν.....

«Δεν είχαμε ρεύμα;»

Ναι δεν είχαμε!!! απάντησα.

Δεν είχαμε φως πέρα από το φυσικό ή τις λάμπες μας.

Δεν είχαμε ψυγείο πέρα από το δροσερό νεράκι.

Δεν είχαμε τρόπο να φορτίσουμε κανένα κινητό.

Δεν είχαμε ούτε καν τηλεόραση!!!!!!

Τα Πουλιά συνειδητοποίησαν ότι 7 μέρες έζησαν χωρίς ρεύμα.

Εφτά ολόκληρες μέρες!!!

Και μέχρι σήμερα στις παρέες τους, περφηανεύονται για το μεγάλο κατόρθωμα να ζήσουν χωρίς ρεύμα τόσον καιρό... αν και δεν το είχαν πραγματικά συνειδητοποιήσει.

Έτσι.... παραμυθένια ζει κάθε Πουλί σε κάθε Χαρούμενο Δάσος, την πραγματικότητα που μεταμορφώνει:

- το αντίσκνο σε σπίτι,
- τον φίλο σε οικογένεια,
- το Σοφό Πουλί σε γονέα,
- το νερό σε δροσιά,
- τη φωτιά σε θαλπωρή,
- το φεγγάρι σε φως
- και τον ήλιο, στον πιο γελαστό σύντροφο που λέει σε εμάς τα Πουλιά... «Περήφανα να είστε πολύ».

Κοκολιού Γιαννούλα

Σοφό Πουλί

Τ.Τ. Σκιάθου

Το μήνυμα του μήνα

“Ο απαισιόδοξος βλέπει τη δυσκολία σε κάθε ευκαιρία.
Ο αισιόδοξος βλέπει την ευκαιρία σε κάθε δυσκολία”

(Winston Churchill)

Είσαι για... Συγκέντρωση; Ντο, ρε, μι... ένα ταξίδι γεμάτο μελωδίες!

Ø Άνοιγμα

Χρόνος: 10 λεπτά

Λέμε τ' όνομά μας με ρυθμό: Καθόμαστε σε κύκλο και ζητάμε από το κάθε Πουλί να πει το όνομά του με ρυθμό παράγοντας ταυτόχρονα κάποιον ήχο, π.χ. χτυπώντας παλαμάκια, χτυπώντας τα δάχτυλα των χεριών του, χτυπώντας τα γόνατά του, τρίβοντας τις παλάμες του, χοροπηδώντας, χτυπώντας τους αγκώνες, κλπ. Βοηθητικά μπορούμε να έχουμε τοποθετήσει στο κέντρο ορισμένα αντικείμενα που μπορούν να τα χρησιμοποιήσουν χτυπώντας τα στον ρυθμό που θέλουν. Π.χ. μακαρόνια, καλαμάκια, κουμπιά, καπάκια, κλπ.

Ø Παιχνίδι κινητικό:

«Η μελωδική ομπρέλα»

Χρόνος: 10 λεπτά

Τα Πουλιά δημιουργούν δύο γραμμές, για σκυταλοδρομία. Σε κάθε γραμμή δίνουμε μια ομπρέλα που έχει δεμένα επάνω της κουδουνάκια. Στόχος είναι κάθε Πουλί

να διανύσει μια απόσταση κρατώντας ανοιχτή την ομπρέλα και να γυρίσει πίσω στη γραμμή δίνοντας την ομπρέλα στο επόμενο Πουλί, χωρίς να ακουστούν τα κουδουνάκια.

Ø Παιχνίδι μουσικών γνώσεων

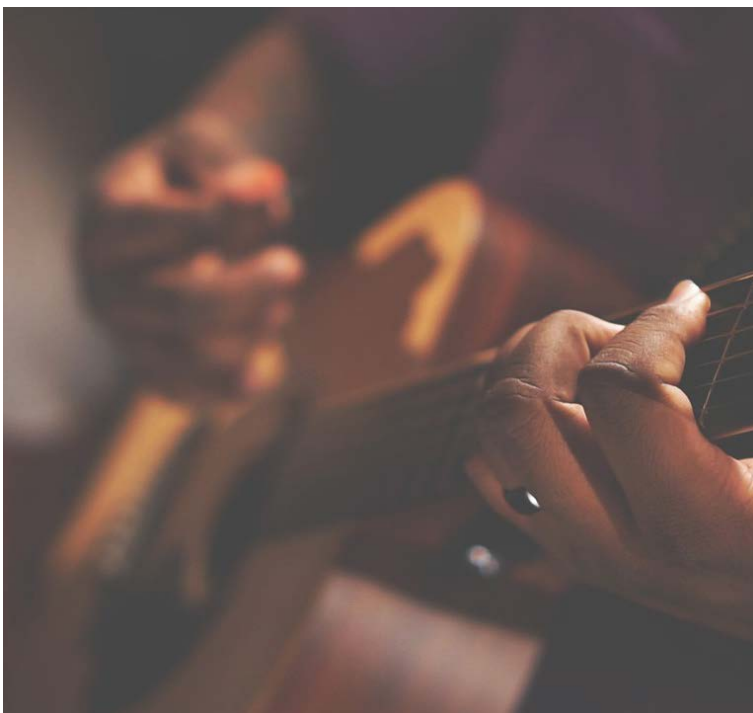
Χρόνος: 30 λεπτά

Καθεμία από τις παρακάτω δραστηριότητες εκτελείται από όλο το Σμήνος, αλλά τα Πουλιά παίζουν ανά Φωλιά.

A) Ζητάμε από τα Πουλιά να κλείσουν τα μάτια και να ακούσουν προσεκτικά τους μαγνητοφωνημένους ήχους από διάφορα μουσικά όργανα. Με το άκουσμα της κάθε μελωδίας δίνουμε χρόνο στα Πουλιά να σκεφτούν και να μαντέψουν σε ποιο μουσικό όργανο ανήκει η μελωδία που άκουσαν και τη σημειώνουν στο χαρτί τους. Στο τέλος, ακούμε πάλι τις μελωδίες και δηλώνουμε σε ποιο μουσικό όργανο ανήκει κάθε ήχος.

Καλά είναι να επιλέξουμε ήχους από μουσικά όργανα και των τριών κατηγοριών (έγχορδα: κιθάρα, βιολί, πιάνο, ακορντεόν, πνευστά: τρομπέτα, σαξόφωνο, κλαρίνο, κρουστά: ντέφι, νταούλι, κλπ.).

Στη συνέχεια, εάν κάποια Πουλιά (ή και Στελέχη) ασκούνται σε κάποιο μουσικό όργανο, μπορούν να το παρουσιάσουν στο Σμήνος και στη συνέχεια να παίξουν κάτι σύντομο. Παράλληλα, μπορούμε να τους δώσουμε την ευκαιρία να εξηγήσουν στο Σμήνος με ποιο κριτήριο διακρίνονται τα μουσικά όργανα σε τρεις κατηγορίες και τις ομοιότητες

Είσαι για... Συγκέντρωση; Ντο, ρε, μι... ένα ταξίδι γεμάτο μελωδίες!

που χαρακτηρίζουν τα όργανα κάθε κατηγορίας.

Β) Δίνουμε σε κάθε Φωλιά φωτογραφίες μουσικών οργάνων και από τις τρεις κατηγορίες και τους ζητάμε να χωρίσουν τα όργανα κατά κατηγορίες. Για τις ανάγκες αυτής της δραστηριότητας ένα Στέλεχος αναλαμβάνει υπεύθυνο σε κάθε Φωλιά, ώστε να λύνει απορίες.

Γ) Δίνουμε στις Φωλιές ξεχωριστές κάρτες, στις οποίες έχουμε γράψει το όνομα κάθε μουσικού οργάνου. Τους ζητάμε να ταιριάξουν τα μουσικά όργανα με τα ονόματά τους. Εναλλακτικά, μπορεί να παιχτεί σαν παιχνίδι μνήμης. Οι κάρτες και οι φωτογραφίες μπορούν να τοποθετηθούν ανάποδα στο τραπέζι και κάθε Πουλί με τη σειρά να γυρίζει μία φωτογραφία και μία κάρτα προσπαθώντας να τα ταιριάξει. Για τις ανάγκες αυτής της δραστηριότητας ένα Στέλεχος αναλαμβάνει υπεύθυνο σε κάθε Φωλιά, ώστε να λύνει απορίες.

Ø Δραστηριότητα: «Αναγνωρίζοντας γνωστούς συνθέτες»

Χρόνος: 10 λεπτά

Έχουμε σκορπίσει στο τραπέζι κάθε Φωλιάς κάρτες με τα ονόματα των

συνθετών και κάποια ενδεικτική φωτογραφία του καθενός ή κάποιο γνωστό έργο του καθενός. Τα Πουλιά καλούνται να αντιστοιχίσουν τις κάρτες.

Καλό θα ήταν να έχουμε και αποσπάσματα έργων των συνθετών, έτσι ώστε τα Πουλιά να συνδέσουν το όνομα και το πρόσωπο με τη μουσική που έγραψε ο καθένας.

Προτεινόμενοι Έλληνες μουσικοσυνθέτες: Βασίλης Τσιτσάνης, Μανώλης Χιώτης, Γιώργος Ζαμπέτας, Μίμης Πλέσσας, Σταμάτης Σπανουδάκης, Ευανθία Ρεμπούτσικα, Ελένη Καραϊνδρου, Σταύρος Ξαρχάκος, Βαγγέλης Παπαθανασίου, Μίκης Θεοδωράκης, Μάνος Χατζιδάκις, κλπ.

Κλασικοί συνθέτες: Καμίγ Σεν-Σανς, Καρλ Ορφ, Πιότρ Ίλιτς Τσαϊκόφσκι, Αντόνιο Βιβάλντι, Γιόχαν Σεμπάστιαν Μπαχ, κλπ.

Ø Εργαστήρι: δημιουργία αυτοσχέδιων μουσικών οργάνων
Χρόνος: 25 λεπτά

Δίνουμε σε κάθε Φωλιά κάποια υλικά, όπως κλωστές ή νήματα, μπαλόνια, χάρτινα ρολά, τενεκεδάκια, ξυλάκια,

Είσαι για... Συγκέντρωση; Ντο, ρε, μι... ένα ταξίδι γεμάτο μελωδίες!

χάρτινα ποτηράκια, κουδουνάκια, χάρτινα κουτάκια, κουμπιά... και κάποια προτεινόμενα σχέδια, για να φτιάξουν τα δικά τους μουσικά όργανα. Καταλήγουν ποια μουσικά όργανα θέλουν να αποκτήσει η Φωλιά τους και τους δίνεται ο απαραίτητος χρόνος, για να τα δημιουργήσουν.

Καλό θα ήταν να έχουν προετοιμαστεί κάποια δείγματα εκ μέρους του Αρχηγείου ή να υπάρχουν σχετικές φωτογραφίες.

Ø Δραστηριότητα: «Παίζοντας μουσική και τραγουδώντας»
Χρόνος: 15 λεπτά

Κάθε Φωλιά έχοντας αποκτήσει τα αυτοσχέδια μουσικά όργανα επιλέγει έναν μαέστρο. Στη συνέχεια δίνει ρυθμό στο αγαπημένο τραγούδι της Φωλιάς. Αφού κάνει την πρόβα της η κάθε Φωλιά, κάθονται όλες μαζί σε κύκλο η μία δίπλα στην άλλη. Ο μαέστρος κάθε Φωλιάς δίνει το σύνθημα, συντονίζει και τα Πουλιά τραγουδούν χρησιμοποιώντας και τα αυτοσχέδια μουσικά τους όργανα. Ακολούθως κάθε Φωλιά επιλέγει ξανά ένα Οδηγικό τραγούδι, το τραγουδά με ρυθμό που δίνουν τα όργανα και με μια από τις

λέξεις του τελευταίου στίχου/δίστιχου βρίσκει ένα άλλο Οδηγικό τραγούδι που ξεκινά με αυτή τη λέξη και το τραγουδά κρατώντας τον ρυθμό. Σε αυτό το σημείο μπορούν να βοηθήσουν και τα Στελέχη. Π.χ.: στο τραγούδι «ελάτε να γίνουμε φίλοι» μία από τις τελευταίες λέξεις είναι «παιδιά». Με αυτή τη λέξη ξεκινά το τραγούδι «τα παιδιά ζωγραφίζουν στον τοίχο», κλπ.

Ø Κύκλος κουβέντας
Χρόνος: 15 λεπτά

Μπορούμε να συζητήσουμε για τα είδη της μουσικής που μας αρέσουν, καθώς και για τα οφέλη που προσφέρει η μουσική, π.χ. μας βοηθά να διασκεδάσουμε, να συγκεντρωθούμε, να είμαστε πνευματικά δραστήριοι, μας κάνει πιο δημιουργικούς, μας βοηθά να ηρεμήσουμε από την ένταση και το άγχος, μας ανακουφίζει όταν είμαστε στεναχωρημένοι, κλπ.

Ø Κλείσιμο
Χρόνος: 5 λεπτά

Μοιράζουμε σε κάθε Πουλί ένα κλειδί του σολ ή μια νότα που συνοδεύεται από ένα γνωμικό για τη μουσική. Στεκόμαστε σε κύκλο και ο καθένας διαβάζει το μήνυμά του.

Εργαστήρια

Τραγουδάτε στο Σμήνος; Και πώς τα πάτε από ορχήστρα, που να συνοδεύει τα τραγούδια σας; Στα Πουλιά αρέσει πολύ να δημιουργούν ήχους και, ακόμα περισσότερο, αν έχουν φτιάξει τα όργανα μόνα τους! Να, λοιπόν πώς μπορείτε να ξεκινήσετε μια ορχήστρα, ή να συμπληρώσετε αυτή που ήδη έχετε, με δύο καινούργιες προσθήκες. Καλή διασκέδαση!

Μαράκες

Ένας απλός τρόπος για να τις αποκτήσετε είναι να γεμίσετε μικρά κουτιά, από μέταλλο ή χαρτόνι, με διαφορετικά υλικά (πετραδάκια, ρύζι, φασόλια, φακές, σπόρους, άμμο κ.α.) αφού τα διακοσμήσετε όπως σας αρέσει. Το σημαντικό είναι να ακούσετε προσεκτικά, μαζί με τα Πουλιά, τους διαφορετικούς ήχους των οργάνων σας και να αποφασίσετε πώς μπορείτε να “ντύσετε” με αυτούς τις μελωδίες σας, χτυπώντας το καθένα ρυθμικά την κατάλληλη στιγμή. Άλλες μαράκες γίνονται με χάρτινα ποτήρια που ενώνετε ανά δύο μεταξύ τους, από την πάνω τους πλευρά, στερεώνοντάς τα γερά με κολλητική ταινία. Πρώτα τα έχετε διακοσμήσει και γεμίσει με τον ίδιο τρόπο, όπως και τα κουτιά.

Κουδουνάκια

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε οποιοδήποτε κουδούνι, μικρό ή μεγάλο, ή ένα καμπανάκι. Οι διαφορετικοί ήχοι τους δίνουν ποικιλία στην ορχήστρα μας και μπορούν να ακούγονται άλλοτε ένα-ένα και άλλοτε όλα μαζί. Ένα όργανο, που μπορούμε να φτιάξουμε εύκολα και που ακούγεται όπως πολλά κουδουνάκια μαζί, είναι μια σειρά από καρφιά, κρεμασμένα σε κάποια απόσταση, το ένα από το άλλο. Θα πρέπει να έχουν διαφορετικά μεγέθη, από το μικρό μέχρι το πιο μεγάλο. Τα χτυπάμε όλα μαζί με ένα, ακόμα μεγαλύτερο, καρφί. Ο ήχος τους είναι πολύ μελωδικός!

Ξύστρα

Αν τρίψετε δύο γυαλόχαρτα μεταξύ τους θα ακούσετε ήχους ξύστρας, που θα είναι διαφορετικοί μεταξύ τους αν τα γυαλόχαρτα είναι χοντρά ή λεπτά. Για να φτιάξετε ένα όργανο στερεώστε, με κόλλα ή μικρά καρφάκια, δύο κομμάτια από αυτά (ίδιου πάχους) σε δύο πηχάκια περίπου 25 X 4 εκατοστών. Την ώρα που συνοδεύετε ένα τραγούδι “παίζετε” την ξύστρα στις στιγμές της έντασής του ή στις στιγμές που ακούγονται όλα τα όργανα μαζί.